
Ενίσχυση των καταθέσεων και υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου στο 8μηνο του 2019

2019/09/30 09:26 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ενίσχυση των καταθέσεων και υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου στο 8μηνο του έτους (Ιανουάριος - Αύγουστος), διαπιστώνει η Eurobank στην εβδομαδιαία οικονομική της ανάλυση “7 Ημέρες Οικονομία”.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, οι καταθέσεις των φορέων του ιδιωτικού τομέα στα εγχώρια Νομισματικά και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (NXI) **υπέστησαν μεγάλη συρρίκνωση**.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος (ΤτΕ), το σύνολο των καταθέσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στα εγχώρια NXI, από το ιστορικό υψηλό του Σεπτεμβρίου 2009 και τα €237,8 δις (100,1% ως ποσοστό του ΑΕΠ 2009) μειώθηκε στα €119 δις τον Απρίλιο 2017 (66,0% ως ποσοστό του ΑΕΠ 2017).

Το 80,8% (€96 δις) της προαναφερθείσας πτώσης προήλθε από τον τομέα των νοικοκυριών και **το υπόλοιπο 19,2% (€22,8 δις) από τον τομέα των επιχειρήσεων**.

Λαμβάνοντας υπ’όψιν τις λειτουργίες του χρήματος ως μέσου αποθήκευσης της αξίας και συναλλαγών, η πτώση των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα δύναται να ερμηνευτεί από την επιδείνωση του οικονομικού κλίματος, τη συρρίκνωση του ονομαστικού ΑΕΠ και την απομόχλευση των ισολογισμών των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Η άνοδος της αβεβαιότητας (π.χ. στο τέλος Φεβρουαρίου 2012, η απόδοση του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας ήταν στο 36,6%), το χαμηλό κόστος ευκαιρίας διακράτησης ρευστών διαθεσίμων και η μείωση του αποταμιευτικού πλούτου των νοικοκυριών λόγω συρρίκνωσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. το ονομαστικό ΑΕΠ από το ιστορικό υψηλό των €242 δις το 2008 μειώθηκε στα €176,5 δις το 2017) δύναται να συνδεθούν με την πτώση των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα στα εγχώρια NXI.

Από τον Απρίλιο 2017, το σύνολο των καταθέσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων **ακολουθεί ανοδική πορεία**. Σύμφωνα με την τελευταία δημοσίευση της ΤτΕ, το προαναφερθέν σύνολο διαμορφώθηκε τον Αύγουστο 2019 στα 139,7 δις (73,4% του προβλεπόμενου -σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής-

ΑΕΠ 2019), ενισχυμένο κατά €1,1 δις ή 0,8% και €8,1 δις ή 6,2% σε μηνιαία και ετήσια βάση αντίστοιχα.

Σε σύγκριση με το τέλος του 2018 οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα παρουσίασαν αύξηση €5,2 δις ή 3,9% και σε σχέση με το χαμηλό 15,5 ετών του Απριλίου 2017 άνοδο €20,7 δις ή 17,4%.

Η βελτίωση του οικονομικού κλίματος, η μείωση της αβεβαιότητας και η πορεία ανάκαμψης -έστω και ήπιας- της ελληνικής οικονομίας, δύναται να αποτελέσουν ερμηνευτικούς παράγοντες της ενίσχυσης των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα τα δύο τελευταία χρόνια.

Η Eurobank θεωρεί ότι η μείωση του αποθησαυρισμού (επιστροφή φυσικού χρήματος στα εγχώρια ΝΧΙ) λόγω ενίσχυσης του κλίματος χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ήταν ο κυρίαρχος παράγοντας.

Το εν λόγω επιχείρημα εδράζεται: **α)** στη συρρίκνωση της νομισματικής βάσης Μ0 (φυσικό χρήμα σε κυκλοφορία) από τα €50,5 δις τον Ιούνιο 2015 στα €24,1 δις τον Αύγουστο 2019, **β)** στη σχετικά ήπια ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας (η ζήτηση χρήματος είναι θετική συνάρτηση του ονομαστικού ΑΕΠ) και **γ)** στη συνεχιζόμενη πιστωτική συρρίκνωση (-9,9% τον Αύγουστο 2019 ή -0,1% αν λάβουμε υπόψη τις διαγραφές, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις).

Συνεπώς, η διερεύνηση του προαναφερθέντος θετικού αποτελέσματος της αύξησης των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, αποκαλύπτει και ένα πιθανό ρίσκο για το μέλλον. Αυτό έχει ως εξής: οι δυνατότητες άντλησης καταθετικών ροών από τη δεξαμενή του αποθησαυρισμού σταδιακά εξαντλούνται.

Ως εκ τούτου, η σκυτάλη για την περαιτέρω αύξηση των καταθέσεων στα εγχώρια ΝΧΙ θα πρέπει να περάσει στην πραγματική οικονομία και την ενίσχυση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας (δημιουργία πλούτου). Η αναστροφή της πιστωτικής συρρίκνωσης δύναται να έχει θετική συνεισφορά προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ), για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2019, τα καθαρά έσοδα παρουσίασαν υπέρβαση έναντι του στόχου (που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2019) κατά €2.424 εκατ. σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Από την πλευρά των δαπανών καταγράφηκε συγκράτηση έναντι του στόχου κατά €965 εκατ.

Ως εκ τούτου, το πρωτογενές αποτέλεσμα και το ισοζύγιο ΚΠ ήταν υψηλότερα σε σχέση με τον στόχο κατά €3.178 και €3.388 εκατ. αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2019, τα καθαρά έσοδα ΚΠ διαμορφώθηκαν σε €33.130 εκατ., παρουσιάζοντας υπέρβαση έναντι του στόχου

κατά €2.424 εκατ., σε τροποποιημένη ταμειακή βάση.

Η εν λόγω επίδοση οφείλεται: α) στο γεγονός ότι εντός του 2019 εισπράχθηκε ποσό €1.119 εκατ., το οποίο αφορά το τίμημα (εκτός ΦΠΑ) **της επέκτασης της σύμβασης παραχώρησης του ΔΑΑ** που αρχικά είχε προϋπολογιστεί να εισπραχθεί τον Δεκέμβριο του 2018, β) στα αυξημένα έσοδα από ΦΠΑ λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών κατά €653 εκατ., εκ των οποίων ποσό €272 εκατ. που αντιστοιχεί σε ΦΠΑ της προαναφερθείσας επέκτασης της σύμβασης παραχώρησης του ΔΑΑ και γ) στην είσπραξη ποσού €644 εκατ. από τα ANFAs τον Μάιο του 2019, ποσό το οποίο δεν είχε προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό του 2019.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι επιστροφές φόρων - λογαριασμός ο οποίος εισέρχεται αφαιρετικά στον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων του ΚΠ - παρουσίασαν θετική απόκλιση έναντι του στόχου της τάξης των €319 εκατ. και διαμορφώθηκαν στα €2.980 εκατ. ενώ ο φόρος εισοδήματος κατέγραψε μείωση σε σχέση με τον στόχο κατά €94 εκατ. και ανήλθε στα €9.289 εκατ.

Από την πλευρά των δαπανών, καταγράφηκε συγκράτηση έναντι του στόχου της τάξης των €965 εκατ. (τροποποιημένη ταμειακή βάση, €34.718 εκατ. σε σύγκριση με τον στόχο των €35.683 εκατ.). Η διαφορά αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο: α) στις μειωμένες πληρωμές για τόκους σε σχέση με τον στόχο κατά €205 εκατ., β) στην υποεκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά €380 εκατ. και γ) στις μικρότερες έναντι του στόχου, πληρωμές οπλικών συστημάτων κατά €251 εκατ.¹

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, το πρωτογενές αποτέλεσμα για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2019 διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους €2.906 εκατ., έναντι στόχου για πρωτογενές έλλειμμα €272 εκατ. (ήτοι υψηλότερο κατά €3.178 εκατ.) και πρωτογενούς πλεονάσματος €1.124 εκατ. σε σχέση με το αντίστοιχο αποτέλεσμα για την ίδια περίοδο το 2018.

Τέλος, το ισοζύγιο ΚΠ παρουσίασε έλλειμμα ύψους €1.558 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα €4.976 εκατ. (ήτοι χαμηλότερο έλλειμμα κατά €3.388 εκατ.) και έναντι ελλείμματος €2.677 εκατ. για το αντίστοιχο διάστημα του 2018.